

Univerzita Jana Amose Komenského Praha s.r.o.

Bakalářské, prezenční studium

2011-2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Finanční poradenství

Filip Miňha

Praha 2015

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Jana Slaboňová

Jan Amos Komensky Univesity Prague s.r.o.

Bachelor, full-time studies

2011-2015

BACHELOR THESIS

Financial consulting

Filip Miňha

Prgue 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. et Mgr. Jana Slaboňová

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

Filip Miňha

V Praze, dne 12. 3. 2015

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat Mgr. et Mgr. Janě Slaboňové za její postřehy a cenné připomínky při tvorbě mé bakalářské práce.

Annotation

Tato bakalářská práce analyzuje současný stav finančního trhu v České republice, se zaměřením na finanční poradenství a pojišťovnictví. Koncept práce je rozdělen do šesti kapitol. Práce v první polovině teoreticky popisuje vývoj pojišťovnictví a finančního poradenství ve světě i v České republice, definuje nejdůležitější pojmy na finančním trhu a popisuje a charakterizuje nejdůležitější finanční instituce. Druhá polovina práce je zaměřena na dohled ve finančním poradenství a na vybranou legislativní úpravu finančního poradenství. Závěr práce pojednává o konkrétní firmě, působící v oblasti finančního poradenství a o principech fungování této firmy, zejména pak na legislativní požadavky pro spolupracujícího finančního poradce s danou firmou.

Klíčová slova

Pojištění, firma, společnost, pojišťovací poradce, finanční poradenství, pojišťovací zprostředkovatel, zákon, subject

Annotation

This bachelor thesis analyzes current situation of financial market in Czech republic, focusing on financial consulting and insurance. The concept is divided into six chapters. In the first half, thesis theoreticly describes development of insurance industry and financial cunsulting industry in the whole world and in the Czech republic, defines key terms in financial market and describes and characterizes the most important financial institutions. The second half is focused on a supervision in financial consulting industry and also on a legislative regulation of financial cunsultig. The conclusion of the thesis discusses a specific company, which is active in financial cunsulting industry, principles of functioning of the company, particulary focused on the legislative requirements and cooperating with financial consultants.

Key words

Insurance, firm, company, insurance mediator, financial consulting, subjekt, law

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. Finanční poradenství.....	11
1.1. Historický vývoj finančního poradenství.....	12
1.2. Zprostředkovatelská činnost	14
1.2.1. Typy pojišťovacích zprostředkovatelů	15
2. Analýza finančního trhu v České republice	17
2.1. Finanční trh a subjekty na něm působící.....	18
2.1.1. Pojišťovny	18
2.1.2. Banky.....	20
2.1.3. Stavební spořitelny	21
2.1.4. Investiční společnosti	22
2.1.5. Penzijní fondy.....	23
2.1.6. Leasingové společnosti.....	23
2.1.7. Nebankovní subjekty poskytující úvěry	24
2.2. Finanční gramotnost obyvatel ČR.....	24
2.3. Spokojenost obyvatel se službami finančního poradenství.....	26
3. Dohled ve finančním poradenství	28
3.1. ČNB – Česká národní banka	28
3.2. AFIZ – Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců	29
3.3. AKAT – Asociace pro kapitálový trh	30
3.4. ČAP – Česká asociace pojišťoven	30
3.5. APS ČR – Asociace penzijních společností.....	31
3.6. USF ČR – Unie společnosti finančního zprostředkování a poradenství	32
3.7. AČSS – Asociace českých stavebních spořitelen	33
3.8. AČPM - Asociace českých pojišťovacích makléřů	33

3.9. ČAMPM – Česká asociace mezinárodních pojišťovacích makléřů.....	34
3.10. BIPAR - Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů	35
4. Vybrané právní předpisy ovlivňující finanční poradenství.....	36
4.1. Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí	36
4.2. Výtah z § 66 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě	38
4.3. Praní špinavých peněz.....	38
5. Vybraná společnost, poskytující finanční poradenství	40
5.1. Broker Trust	40
5.1.1. Spolupráce Broker Trustu s finančními poradci.....	41
6. Aplikace právních předpisů u dané společnosti.....	43
6.1. Založení živnosti	43
6.2. Zápis do registru.....	43
6.3. Požadavky na odbornou způsobilost a důvěryhodnost	44
6.4. Požadavky na sjednávání obchodů	45
6.5. Způsob záznamu požadavků a potřeb klienta	46
ZÁVĚR.....	48
Seznam použité literatury:	51

ÚVOD

Bakalářskou práci na téma finanční poradenství jsem si vybral hned z několika důvodů. Prvním důvodem je má osobní zainteresovanost v tomto oboru a důvodem druhým je aktuálnost, významnost a dynamický rozvoj tohoto oboru, ve všech sférách. Lze konstatovat, že v dnešní době je téměř sto procent domácností vstoupit na finanční trh a provádět zde nejrůznější směny, ať už se jedná o zřízení bankovního účtu, směna peněžních prostředků, potřeba vlastního bydlení a s tím spojená ve většině případů nutnost vzít si hypoteční úvěr. Ve všech těchto případech a v mnoha dalších, se musejí lidé setkávat dalšími lidmi, kteří této problematice rozumí a pohybují se v ní a strávit tímto mnoho svého drahocenného času. Nebo je zde jiná možnost a to spolupráce s finančním poradcem, který tuto práci udělá za klienta, ušetří mu tím čas a tím pádem i peníze. V bakalářské práci se zaměřím na popis finančního trhu, vybraných zákonů, upravujících problematiku finančního poradenství a vybranou firmu, zabývající se finančním poradenstvím. Cílem této práce je zanalyzovat finanční trh v ČR s ohledem na finanční poradenství a zejména jeho právní úpravu, případnému zájemci o tuto branži osvětlit a přiblížit fungování finančně poradenské firmy a ukázat principy fungování v této oblasti financí.

V první kapitole se zaměřím na historický vývoj pojištění ve světě a provedu exkurz také do vývoje pojišťovnictví v ČR, se zaměřením na události po Sametové revoluci. Dále se zaměřím na vymezení pojmu sprostředkovatelská činnost z hlediska finančního poradenství a právní úpravu této činnosti. V návaznosti na tuto kapitolu popíši typy pojišťovacích zprostředkovatelů. V druhé kapitole se zaměřím na analýzu finančního trhu v ČR, vymezím nejdůležitější pojmy v této problematice a zaměřím se na největší a nejdůležitější instituce na tomto trhu působící a provedu stručnou charakteristiku jejich působnosti. V závěru této kapitoly se zaměřím na výsledky dvou průzkumů, zabývajících se finanční gramotností obyvatel ČR a spokojeností obyvatel ČR s finančním poradenstvím, kde popíši nejdůležitější poznatky, vyplývající z těchto studií.

V třetí kapitole podrobněji vymezím instituce zabývající se dohledem a regulacemi ve finančním poradenství. Zaměřím se zejména na Českou národní banku, ale také na nejrůznější asociace, spojující nejprestižnější firmy a společnosti v oblasti financí a charakterizují jejich hlavní činnost. V následující kapitole provedu čtenáře vybranými nejdůležitějšími zákony, upravujícími finanční poradenství a zasahujícími do práce finančně poradenských firem. V páté kapitole popíši základní rozdíly mezi multi-level marketingovou firmou a tzv. poolem, společností poskytující zázemí a servis finančním poradcům a zaměřím se na konkrétní společnost, zabývající se těmito službami, společnost Broker Trust a.s. a principy spolupráce této společnosti s finančními poradci. V následující šesté kapitole se zaměřím na aplikaci právních předpisů u dané společnosti a zejména na podmínky a požadavky pro spolupráci finančního poradce se společností Broker Trust.

Bakalářská práce bude zpracována pomocí teoretické analýzy a deskripce. Hlavní výstup bakalářské práce bude tvořit teoretickou základnu pro případné zájemce o podnikání v oboru finančního poradenství. Hypotéza, kterou touto prací budu testovat je, zda existuje prostor v legislativní úpravě pro zlepšení fungování finančního poradenství v České republice.

1. Finanční poradenství

Neexistuje jednotná definice, popisující a jasně vymežující toto téma. Jedním z pohledů, jak na finanční poradenství můžeme nahlížet, je pomoc fyzickým a právníkům osobám při výběru finančního produktu do svého portfolia, odborně vzdělanou osobou v oblasti financí.

Může se jednat o poskytování služeb v oblasti financování bydlení pomocí hypotečních úvěrů, zabezpečení příjmů v případě negativní životní události kterou může být nemoc, úraz či pracovní neschopnost, pomoc při výběru vhodných spořicíh nástrojů, optimalizace státních dotací či zajištění movitého a nemovitého majetku proti nepříznivým událostem.

V současnosti je velmi náročné sledovat vývoj finančního trhu a neustále analyzovat a porovnávat nové produkty. Jednoduše na to pracující člověk nemá čas. dovolil bych si profesi finančního poradenství přirovnat k profesi lékařské či právnícké, finanční poradce je takový lékař či právník bankovních a finančních produktů. Pokud člověka postihne nemoc, s největší pravděpodobností vyhledá lékaře a nechá si poradit, jak se má zachovat. To samé lze říci o situaci, kdy se člověk dostane do právní rozepře. S jistotou mohu konstatovat, že většina obyvatel vyhledá odborníka na danou problematiku a nechá se jím zastupovat, protože není v jeho silách při své dané profesi, porozumět problematice natolik, aby se mohl postavit před soud a s jistotou čelit zkušeným a vychytralým institucím, zabývajícím se stejnými případy dennodenně. Stejně tak by tomu mělo být v oblasti financí. Finanční specialista, analyzující finanční trh s každodenní pravidelností, proškolený od bankovních a pojišťovnických institucí musí mít oproti jiným osobám zákonitě větší a odbornější přehled. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že problematika finančního poradenství, vykonávaného na profesionální úrovni jednotlivými finančními poradci, je nezbytnou součástí života každého jednotlivce, stejně jako obor lékařský či právnícký. Nemohu však zapomenout na důležitou poznámku. Stejně jako lékař, který předepíše špatný lék, ze kterého však má největší profit, může i finanční poradce předepsat špatný produkt, avšak on z něj může vysoce profitovat. Toto už je však problematikou etiky a morální otázkou, kterou by si měli pokládat všichni lidé, ve všech oborech.

1.1. Historický vývoj finančního poradenství

V následujících podkapitolách provedu krátký exkurz do historie finančního poradenství a pojišťovnictví ve světě a ČR.

Stručný vývoj ve světě

Od nepaměti byl člověk vystaven strachu z možné nečekané události, která by ho mohla dostat do nesnází. Myšlenka pojištění a pojišťovnictví je velice stará, dalo by se říci, jako lidstvo samotné. Samozřejmě dříve existovalo v odlišné podobě, a to hlavně ve formě vzájemné pomoci v nouzi a finanční poradenství nebylo tomu dnešnímu ani zdaleka podobné, ale princip byl velmi podobný. První zmínky o pojišťovnictví se datují kolem roku 2500 př. n. l. v Egyptě, kde se kameníci dohodli, že v případě úmrtí člena rodiny se podělí o výdaje spojené s pohřbem. Datovalo se 800 let př. n. l. a ve fénické říši bylo realizováno pojištění lodí a přepravovaného nákladu. V dobách středověku, s rozvojem řemesel a vzkvétajícím obchodem, vznikaly první propracované systémy pojištění, stále se jednalo převážně o lodě a námořní plavbu. První dochované komerční pojištění námořní plavby se uskutečnilo v Pise. Novověk začal éru pojištění vůči požárům, které v této éře byly velmi častým problémem, r. 1676 byla založena 1. řádná pojišťovna - Generální požární pokladna v Hamburku. V 19. století dokonce vznikla 1. zajišťovna, pojišťovna pojišťoven. Ve 20. století pojištění začínalo nabírat důležitější a důležitější roli a s rozvojem ekonomiky se přizpůsobovalo potřebám podnikatelů, lidí i všech dalších institucí, v této době se začalo rodit také finanční poradenství, vzdáleně podobné tomu, jak ho známe ze současnosti.¹

Vývoj finančního poradenství v ČR

Historie pojišťovnictví se na území České republiky datuje od konce 17. století, kdy Jan Kryštof Bořek podal ucela inovátorský návrh na zavedení povinného pojištění budov. Tento návrh nebyl realizován, avšak fungoval na principu různých úlev na daních a vyplácení částí škod ze společného fondu. Až v roce 1819 byl vydán císařský patent povolující vznik soukromých a veřejnoprávních pojišťoven. V té době ale už

¹ DANĚK, Roman. Allrisk: Všechna rizika pod kontrolou. NOVÁKOVÁ, Marcela. [online]. duben 2008. [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.allrisk.cz/historie-pojistovnictvi-v-ceske-republice.html>

v habsburské monarchii podobné pojišťovny fungovaly. V roce 1827 byla založena První česká vzájemná pojišťovna v Praze, v roce 1869 životní pojišťovna Slavia, a v roce 1872 první česká zajišťovna - První česká zajišťovací banka v Praze.²

Počátkem 19. století zahájili na našem území činnost dvě velké zahraniční pojišťovny a v Praze byla založena pobočka pojišťovny Generali. V tomto období vznikla také První česká vzájemná pojišťovna v Praze a Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna v Brně. Pojišťovny zpočátku provozovaly zejména požární pojištění nemovitosti, poté začaly nabízet pojištění movitých věcí a pojištění škod vzniklých krupobitím. Na začátku 20. století přidaly do nabídky životní pojištění a další produkty. S těmito institucemi jsou spojovány také první zmínky o finančním poradenství u nás. Od poloviny 20. století dochází k rozvoji pojišťovnictví. Před obdobím komunismu se začal rozvíjet finanční sektor. Vznikaly zde významné bankovní a pojišťovací ústavy. Mezi nejvýznamnější patřila Česká spořitelna a Živnostenská banka. Po roce 1948 docházelo k znárodnění pojišťoven a vzniká monopol státní pojišťovny. V období centrálně plánovaného hospodářství měli občané možnost výběru pouze z dvou bankovních subjektů a to České pojišťovny a České spořitelny. Až roku 1991 dochází ke zrušení monopolu a pojistný trh se začíná opět rozvíjet.

Největší změny v pojišťovnictví a ve finančním poradenství v České republice proběhly v 90. letech 20. století. Těmito změnami jsou hlavně zrušení monopolu jednoho pojistitele a přechod k plně konkurečnímu prostředí, které potvrdil v roce 1991 nový zákon o pojišťovnictví, který byl posléze upraven v roce 2000.³ Teprve po vzniku samostatné České republiky roku 1993 u nás byly zavedeny normy, regulující finanční trh, tak jako to bylo normální v západních zemích.

Vznik finančního trhu v České republice dal vzniknout i finančnímu poradenství. S demonopolizací v oblasti pojišťovnictví postupně na trh začaly pronikat zahraniční subjekty a začaly se formovat specializované instituce- stavební spořitelny, pojišťovny poskytující velkou škálu produktů, penzijní fondy a další. S těmito institucemi se na trhu začaly objevovat ruku v ruce i další další firmy a podnikatelské subjekty a to firmy poradenské. Velkou část všech produktů, ať už se týká pojištění, bankovních produktů či

² Hasičská vzájemná pojišťovna: Historie. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.hvp.cz/historie-pojistovny/za-cisare-pana/>

³ ČAPKOVÁ, Dana. *Jak pojistit firmu*. 1.vyd. Praha: Computer Press, 2000, 107 s. ISBN 80-722-6337-4

investic, nezprostředkovávají samotné instituce pomocí jejich zaměstnanců ale externí firmy a podnikatelé, tzv. finančně poradenské společnosti a finanční poradci.⁴

Po vzniku České republiky v roce 1993 se museli finanční poradci registrovat u Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění (ÚDPP) Ministerstva financí. Registrace souvisela a souvisí s tím, že poradci pracují s produkty pojišťoven, stejně jako pojišťovací agenti. 31. 3. 2006 ukončil ÚDPP svoji činnost a ČNB převzala povinnost Ministerstva financí podle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví. Stejného dne Česká národní banka podle jiného zákona č. /1993 Sb., o České národní bance převzala dohled nad celým finančním trhem v České republice. K integraci dohledu nad finančním trhem do ČNB došlo 1. dubna 2006. ČNB převzala povinnosti Komise pro cenné papíry, Úřadu pro dozor nad pojišťovnictvím a penzijním připojištěním MF a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami, které převedením povinností zanikly. ČNB tedy provádí dohled nad kapitálovým trhem, bankovním sektorem, pojišťovnictvím a penzijním připojištěním, devizovým dohledem, družstevními záložnami a dohled nad institucemi elektronických peněz. Stanovuje pravidla pro ochranu finančního trhu, dále reguluje, kontroluje, vyhodnocuje a postihuje nedodržování stanovených pravidel. Snaží se o stabilitu finančního systému, bezpečný a plynulý rozvoj finančního trhu.⁵

1.2. Zprostředkovatelská činnost

Před rokem 1993 postačovalo k vykonávání činnosti pojišťovacího zprostředkovatele osvědčení o činnosti, které mu bylo vydáno na městském úřadu. Po roce 1993 je v návaznosti na nový zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, vydáván k provozování této činnosti živnostenský list. Další významná změna v právní úpravě nastala po vstupu České republiky do Evropské unie. Bezprostředně po něm dochází k harmonizaci s Evropským právem a přijetí zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona. Tento zákon také umožňuje využití tzv. jednotného evropského pasu, na jehož základě může být zprostředkovatelská činnost vykonávána i v ostatních členských státech na území EHP. V

⁴ Finanční vzdělávání: Společný vzdělávací projekt finančních asociací a MFČR. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.financnivzdelavani.cz/webmagazine/page.asp?idk=238>

⁵ ČNB: Integrace dohledu nad finančním trhem - praktické informace. In: [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2006/060328_integrace_prakt_ifo.html

současnosti se diskutuje o přijetí novely tohoto zákona, která by měla významně zpřísnit podmínky poskytování zprostředkovatelských služeb.⁶

Zprostředkovatelskou činnost považujeme za podnikání. Držitel osvědčení o způsobilosti vykonávat tuto činnost se tak stává osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ). Nicméně neplatí, že by všechny činnosti, související se zprostředkováním pojištění byly upraveny zákonem o pojišťovacích zprostředkovatelích. Zákon se například nevztahuje na činnost zaměstnanců pojišťovny, tito zaměstnanci totiž vykonávají obchodní činnost, která spočívá ve sjednání pojištění a nejedná se o zprostředkování pojištění. Výhodu mají v tom, že za škody, které způsobí, nese odpovědnost jejich zaměstnavatel. Oproti tomu pojišťovací zprostředkovatelé nesou náklady za způsobené škody vlastním jménem.⁷

1.2.1. Typy pojišťovacích zprostředkovatelů

- Vázaný pojišťovací zprostředkovatel (VPZ)

VPZ Vykonává činnost jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven. Pokud pracuje pro více pojišťoven, nemá oprávnění nabízet vzájemně si konkurující produkty. Není oprávněn inkasovat pojistné ani nemá oprávnění vyplácet pojistné plnění z pojistných smluv. Výhodou je, že za škody, které svou činností způsobí, nese odpovědnost pojišťovna, která ho zaměstnává. Pro výkon činnosti VPZ postačuje splnit základní úroveň odborné způsobilosti.⁸

- Podřízený pojišťovací zprostředkovatel (PPZ)

PPZ může sjednávat konkurující si produkty od více pojišťoven. Je vázán pokyny zaměstnavatele, na jehož jméno jedná. Za škody, které PPZ způsobí, nese zodpovědnost sám. Není oprávněn inkasovat pojistné a není oprávněn vyplácet pojistné plnění. Pro výkon činnosti je nutné splnit základní úroveň odborné způsobilosti.⁹

- Pojišťovací agent (PA)

PA je odpovědný za škody které způsobí a je povinen se pojistit na tyto škody. Jedná za více pojišťoven a může sjednávat konkurující si produkty. Je oprávněn

⁶ HRUBOŠOVÁ, Marcela. *Profese pojišťovací zprostředkovatel: aneb, Co by měl každý "pojišťovák" vědět*. Praha: Linde, 2009, 119 s. Praktická příručka (Linde). ISBN 978-80-7201-775-1.

⁷ KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL. *Pojišťovací právo*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 351 s. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-455

⁸ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7

⁹ Tamtéž

inkasovat pojistné a plnit pojistné plnění z pojistných smluv. Odměňován je pojišťovnou, na jejíž účet jedná. Pro činnost PA je nutná střední úroveň odborné způsobilosti.¹⁰

- Výhradní pojišťovací agent (VPA)

Pracuje výhradně pro jednu pojišťovnu, která mu vyplácí odměnu. Stejně jako PA je oprávněn vybírat pojistné a vyplácet pojistné plnění. Za způsobené škody nese odpovědnost pojišťovna. Pro činnost VPA je nutná základní úroveň odborné způsobilosti.¹¹

- Pojišťovací makléř (PM)

PM má uzavřenou smlouvu s klientem, kterému poskytuje své služby. Musí se pojistit na případné škody, které způsobí. Může být odměněn zároveň od klienta i pojišťovny. Pro výkon PM je vyžadována vyšší úroveň odborné způsobilosti.¹²

¹⁰ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7

¹¹ Tamtéž

¹² Tamtéž

2. Analýza finančního trhu v České republice

Finanční trh lze označit jako indikátor ekonomické prosperity či ekonomických neúspěchů dané ekonomiky. Na finančním trhu se přelévají finanční zdroje a probíhají zde všechny peněžní transakce. Současný tržní systém by bez finančního trhu nemohl fungovat. Hlavní funkcí finančního trhu je přerozdělování finančních statků. Střetává se zde nabídka peněz s poptávkou po penězích. K tomu, aby vůbec nějaká nabídka peněz mohla existovat, musí zde být i motivace jednotlivců ke spoření peněz a tudíž poskytování peněz finančním subjektům k jejich dalšímu zhodnocení, za určitou úplatu, úrok. Od finančních subjektů zde musí být na druhou stranu motivace pro použití těchto naspořených prostředků a v neposlední řadě je nutná existence institucí, tento obchod umožňující.¹³

Vymezení pojmů

V následujících odstavcích definuji nejdůležitější pojmy týkající se finančního trhu a částí, ze kterých se skládá.

- Dluhový trh

Dluhové trhy jsou trhy s úvěry, půjčkami a dlouhodobými cennými papíry. Všechny tyto nástroje mají omezenou splatnost.¹⁴

- Akciový trh

Na akciovém trhu se obchodují akcie. Ty mají nekonečnou splatnost, tedy do té doby, než se podnik, který akcie vydal, ocitne v likvidaci, sloučí se s jiným podnikem nebo se rozdělí.¹⁵

- Komoditní trh

Na komoditním trhu se obchodují komodity i před jejich skutečným vypěstováním či výrobou. Na finanční trh se komoditní trh zařazuje pouze za

¹³ JÍLEK, Josef. *Finanční trhy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1997, 527 s. ISBN 80-716-9453-3.

¹⁴ Tamtéž

¹⁵ Tamtéž

předpokladu, že se jedná o obchodování s drahými kovy jako je zlato, stříbro a paladium.
16

- Devizový trh

Devizový trh je trh, na kterém se obchoduje s behotovostní formou cizích peněz. Obchoduje se tedy s vklady na účtech v cizích měnách. Naproti tomu na valutovém trhu se obchoduje s hotovostní cizí měnou, příkladem může být volně přístupná směnárna.¹⁷

2.1. Finanční trh a subjekty na něm působící

Každý ekonomický subjekt má určité příjmy a výdaje. Výdaje, které musí nutně vynaložit pro svou existenci, jsou prioritní. Další výdaje, které už nejsou tak nutně vynaložitelné jsou výdaje na zlepšování své ekonomické a životní situace, mohou tomu být luxusnější statky, či nepotřebné volnočasové aktivity. Pokud však subjekt neutratí veškerý svůj příjem za tyto ať už nezbytné či zbytné statky, vyvstává otázka, co s těmito prostředky udělat a jak. S největší pravděpodobností tyto volné prostředky skončí na finančním trhu. Na druhou stranu, pokud tento subjekt spotřebuje více, než dokáže svou činností vydělat, musí si zbylé peníze někde opatřit. Na finančním trhu. Každý ekonomický subjekt má nespočet možností, jak své volné finanční prostředky zhodnotit, proinvestovat či uložit do vzácných komodit. K tomu právě slouží finanční trh a instituce na něm působící. Bez těchto specializovaných institucí by bylo velmi obtížné bezpečně manipulovat s volnými prostředky.

2.1.1. Pojišťovny

Pojišťovny jsou instituce vykonávající pojišťovací činnost, tím se rozumí uzavírání pojistných smluv, podle zvláštního pojišťovacího právního předpisu. Pojišťovna přijímá za svoje služby pojistné. Službami se rozumí správa pojistných smluv, plnění při případných pojistných událostech, poskytování asistenčních služeb a v neposlední řadě správa pojistných smluv. Pojišťovna je také povinna zodpovědně hospodařit s aktivací, uzavírá smlouvy se zajišťovny, které by v případě nemožnosti pojišťovny dostát svým závazkům, tyto závazky uhradila.

¹⁶ JÍLEK, Josef. *Finanční trhy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1997, 527 s. ISBN 80-716-9453-3.

¹⁷ Tamtéž

Pojišťovny nabízejí nespočet pojistných produktů, lze konstatovat, že s vývojem ekonomiky a celkovým vývojem lidstva a s tím spojeným vývojem rizik jsou pojišťovny téměř všechna tato rizika pokrýt. Hlavním kritériem pro pojistitelnost rizika je jeho nahodilost a nepředvídatelnost. Pojišťovna sice zná pravděpodobnost výskytu rizika, ale pokud riziko s jistotou nastane na daném místě a v daný čas, lze toto riziko krýt jiným způsobem a ne pojištěním. Tento jiný způsob může být velmi jednoduchý a to se riziku přímo vyhnout.¹⁸ Mezi nejběžnější a nejčastěji sjednávané produkty patří zejména:

- Neživotní pojištění

Úrazové pojištění bychom povětšinou zařadili do životního pojištění- kryjeme si přece tímto pojištěním rizika, ovlivňující náš život, nás jako fyzickou osobu, ale není tomu tak. Úrazové pojištění spadá do neživotního pojištění. Mezi nejčastější rizika, která se dají pokrýt tímto druhem pojištění jsou nejrůznější úrazy jako zlomeniny, pohmožděniny či pojištění trvalých následků úrazu. Invalidita, hospitalizace, závažná onemocnění či pojištění v pracovní neschopnosti, to jsou situace, které se běžně tímto druhem pojištění řeší.

Pod neživotním pojištěním si každý ale spíše vybaví pojištění majetku. Zde se může jednat o pojištění opravdu čehokoliv. Nejběžnějším pojištěním a nejčastěji uzavíraným pojištěním je však pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla. Toto pojištění kryje vzniklé škody při dopravní nehodě a je ze zákona povinné. Jako další můžu zmínit pojištění domácnosti, pojištění nemovitosti či pojištění občanské odpovědnosti. V současné době se velmi rychle rozvíjí pojištění podnikatelských rizik, bez kterého by si většina podniků nemohla dovolit fungovat. Může se jednat například i o pojištění nákladů na provoz podniku při nepříznivé ekonomické situaci a podobné specializované produkty.

- Životní pojištění

Životní pojištění můžeme v zásadě rozdělit do tří skupin a to na rizikové, kapitálové a investiční.

Za rizikové životní pojištění si klient s pojišťovnou sjednává určitou částku, kterou po celý čas pojištění bude pojišťovně platit za to, že v případě nastalé pojistné události- smrt vyplatí sjednanou částku obmyšlené osobě.

¹⁸ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAÑHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

Kapitálové životní pojištění obsahuje taktéž rizikovou složku. Navíc má i složku spořicí, kde klient část své platby zhodnocuje na účtu vedeném u pojišťovny. Zhodnocení je závislé na technické úrokové míře, v současnosti tedy 1,3%. Pojišťovna má však povinnost držet sjednaný garantovaný výnos, pokud tedy v roce 2014 byla technická úroková míra 1,9%, pojišťovna tento úrok musí držet po celou dobu trvání smlouvy.¹⁹

Dalším druhem životního pojištění je pojištění investiční. Funguje na stejném principu jako kapitálové životní pojištění, s tím rozdílem, že investiční část je vkládána do podílových fondů a je zde možnost mnohem většího zhodnocení, než které garantuje technická úroková míra. Na druhou stranu je zde i riziko nezhodnocení prostředků, jelikož jejich výnos je spojený s výkonností podílových fondů.²⁰

Všechny tyto druhy se běžně kombinují s úrazovým pojištěním a nabízejí se jako kombinace.

V současné době na našem trhu a se sídlem v ČR působí 34 pojišťoven.²¹

2.1.2. Banky

Banka bývá z funkčního hlediska charakterizována jako druh finančního zprostředkovatele mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Funkční hledisko (vychází z ekonomických činností banky) nám jednoznačně vymezuje, kdy se jedná o banku a kdy už nikoliv. Na činnost bank se v mnoha ohledech vztahuje odlišný režim, než který se vztahuje na podniky v jiných oblastech. Musí zde existovat zákonitě i odlišné a jednoznačné právní vymezení banky. Tímto vymezením je u nás speciální zákon o bankovníctví, který jednoznačně definuje banku. Tímto zákonem je zákon č. 21/1992 o bankách vycházející z příslušné směrnice EU. Tento zákon stanovuje čtyři základní podmínky, které musí banka splňovat. Těmito podmínkami jsou: právnická osoba se sídlem v ČR, založená jako akciová společnost, přijímající vklady od veřejnosti, poskytující úvěry a mající licenci vydanou Českou národní bankou.²²

¹⁹ Poradci sobě: ČNB snížila maximální technickou úrokovou míru. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://poradci-sobe.cz/pojisteni/cnb-snizila-tum/>

²⁰ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

²¹ Finance: Seznam pojišťoven se sídlem v ČR. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/seznamy/pojistovny/>

²² REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Vyd. 4. Praha: Management Press, 2008, 627 s. ISBN 978-80-7261-132-4.

Funkce bank:

- Emise bezhotovostních peněz
- Finanční zprostředkování- banky jsou nejdůležitějšími finančními zprostředkovateli na finančním trhu, provádějící finanční zprostředkování na ziskovémna ziskovém principu a snaží se umisťovat získaný kapitál na místa s nejlepším zhodnocením.
- Platební styk- banky mohou pouhým převodem, bez nutnosti výběru fyzických peněz provádět platební styk, který je jednou z podmínek vývoje zdravého ekonomického systému.
- Finanční investování a jeho zprostředkování- na jedné straně banky emitují cenné papíry, na druhé straně je pro své klienty i nakupují, popřípadě zprostředkovávají jiné investiční úkony jako např. obchod s finančními deriváty či úschova a správa aktiv.²³

Základní produkty bank²⁴:

- Běžné účty
- Termínované vklady
- Hypoteční úvěry
- Spotřebitelské úvěry

Díky své síle má téměř každá banka svoji sesterskou pojišťovnu, penzijní fond nebo stavebné spořitelnu, tudíž může svým klientům nabídnout produkty z mnoha oblastí.

V současné době na našem finančním trhu působí 22 českých bank a dalších 13 poboček zahraničních bank.²⁵

2.1.3. Stavební spořitelny

Stavební spořitelna je banka, která má podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách povolenoé pouze činnosti stavební spoření a další činnosti upravené tímto zákonem, jako je například poskytování úvěrů ze stavebního spoření.

²³ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Vyd. 4. Praha: Management Press, 2008, 627 s. ISBN 978-80-7261-132-4.

²⁴ Tamtéž

²⁵ Banky působící v ČR. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/banky-pusobici-v-cr-8333.html>

Největší rozmach zaznamenaly stavební spořitelny v 90. letech a to kvůli tomu, že stát začal přispívat k těmto produktům a lidé začali více svěřovat své prostředky právě těmto institucím.

Základní produkty stavebních spořitelen jsou:

- Stavební spoření

Tento druh spoření je velmi specializovaný. Subjekt dlouhodobě ukádá u stavební spořitelny své prostředky s tím, že stát mu k nim určitým procentem přispívá, v současnosti je to 2000 Kč ročně, účastník však musí do konce roku na účet svého spoření vložit minimálně 20 000 Kč. Po skončení doby spoření má účastník nárok, za splnění dalších podmínek na úvěr ze stavebního spoření. Stavební spoření je ve své podstatě nezávislé na vývoji ostatních ukazatelů a peníze v něm jsou takřka garantované.

- Úvěr ze stavebního spoření

Tento úvěr lze získat původně za účelem financování bydlení. V současnosti však lze úvěr použít na cokoli.²⁶

V současnosti v ČR působí 5 stavebních spořitelen, v roce 2008 zanikla HYPO stavební spořitelna fúzí s Raiffeisen bank.²⁷

2.1.4. Investiční společnosti

Investiční společnosti jsou zprostředkovatelé, zabývající se investováním a zprostředkováním finančního portfolia pro ekonomické subjekty. Velkou částí přispívají na efektivním chodu finančního trhu tím, že malým investorům efektivně diversifikují jejich finanční portfolio.²⁸

Mezi hlavní produkty investičních společností se řadí podílové fondy. Podílové fondy disponují malými i velkými obchodními klienty. Dokáží zainventovat volné prostředky v jakékoliv výši. Díky velkému množství peněz mohou podílové fondy lépe hospodařit a mnohem více diversifikovat své portfolio. Navíc jsou výnosy z investic daňově osvobozené. Dříve tomu bylo už po půl roce investování, od 1. ledna 2014 je to

²⁶ Asociace českých stavebních spořitelen: Jak funguje?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z:<http://www.acss.cz/cz/stavebni-sporeni/jak-funguje/>

²⁷ Finance: Seznam stavebních spořitelen. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z:<http://www.finance.cz/bydleni/seznamy-a-adresare/stavebni-sporitelny/>

²⁸ JÍLEK, Josef. *Finanční trhy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1997, 527 s. ISBN 80-716-9453-3.

až po třech letech investování. Podílové fondy lze klasifikovat dle několika hlavních kritérií:²⁹

- Klasifikace podle oblasti

Fondy se mohou dělit západoevropské, čínské fondy, americké fondy, fondy BRIC.

- Klasifikace dle druhu cenných papírů

Mohou to být akciové fondy, fondy smíšené, realitní fondy, fondy peněžního trhu, zajištěné fondy, dluhopisové fondy, balancované, zajištěné, fondy fondů, nezařazené, obligační... Tyto fondy se člení dle rizikovosti. Fondy peněžního trhu jsou nejstabilnější, mají však nejmenší výnos, většinou u hranice inflace, dokonce někdy i pod ní. Nejvýnosnějšími fondy jsou akciové fondy, jejich výnosnost se pohybuje i nad 10% p.a., jsou však nejvíce rizikové.

- Klasifikace podle odvětví

Fondy se mohou členit na energetické, potravinářské, průmyslové, obchodní, telekomunikační...

2.1.5. Penzijní fondy

Penzijní fond je právnická osoba, poskytující jediný produkt- penzijní připojištění se státním příspěvkem. Je to velice výhodná forma dlouhodobého spoření, podporovaná státem, která umožní zajímavě zhodnotit peníze na stáří. Ke svým příspěvkům dostává účastník jak prostředky zhodnocené penzijním fondem, tak státní podporu. V neposlední řadě může, stejně jako z životního pojištění, uplatňovat výhodné daňové úlevy a to až 12 000 Kč ročně.

V současnosti je na našem trhu 11 penzijních společností, nabízejících produkt penzijní připojištění se státním příspěvkem.³⁰

2.1.6. Leasingové společnosti

Leasingové společnosti v podstatě pronajímají určitý majetek svým klientům. Nejprve klient složí akontaci a pak v pravidelných intervalech platí za užívání daného statku. Po uplynutí sjednané doby připadá vlastnictví do rukou nájemníka. Pokud se

²⁹ Peníze: Členění podílových fondů. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/15926-cleneni-podilovych-fondu>

³⁰ Asociace penzijních společností ČR: Co je penzijní připojištění?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/co-je-penzijni-pojisteni/>

jedná o operativní leasing, nájemní pouze platí za pronájem a po určité době dostává věc novou, za kterou opět platí nájem. Většina leasingů v ČR je finančního typu a spodní hranicí doby splatnosti jsou tři roky. Přesně to je totiž minimální doba, aby leasing mohl být daňově uznatelnou položkou v účetnictví.³¹

2.1.7. Nebankovní subjekty poskytující úvěry

Mohou to být fyzické či právnické osoby, poskytující úvěry ekonomickým subjektům, kterým se je nepodařilo získat v renomovaných institucích. Tyto úvěry bývají velmi často nabízeny s vysokým úrokem, kterým se platí za rizikovitost.

2.2. Finanční gramotnost obyvatel ČR

Pro ukázkou finanční gramotnosti občanů ČR jsem vybral kvantitativní výzkum pro Ministerstvo financí a ČNB z roku 2010. Ministerstvo financí (MF) společně s Českou národní bankou připravilo šetření zaměřené na zjištění úrovně finanční gramotnosti české populace. MF zadalo společnosti STEM/MARK v roce 2010 zmapovat finanční gramotnost dospělé populace ČR na základě objektivních znalostí v oblasti financí, zjistit, nakolik lidé dokáží tyto znalosti využívat v běžné praxi, a zmapovat postoje a chování české populace v souvislosti s rodinnými financemi, úsporami a zajištěním.³² V následujících odstavcích se zaměřím na nejdůležitější výstupy z tohoto výzkumu.

- Domácí finance

O svých vlastních penězích má přehled 92 % lidí. V případě, že je v domácnosti více než jedna ekonomicky aktivní osoba, má o penězích domácnosti přehled 79 % lidí. O pravidelném hospodaření domácnosti rozhoduje samo 44 % respondentů a dalších 33 % společně s jiným členem domácnosti. Rozpočet si tvoří 45 % domácností, z nichž 95 % alespoň někdy jeho dodržování kontroluje. Z domácností, které si rozpočet sestavují, jej 44 % tvoří na měsíc dopředu. Většinu účtenek si schovává 37 % lidí.

³¹ Peníze: Co je leasing. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/15668-co-je-leasing>

³² Ministerstvo financí České republiky: Výzkumy k finanční gramotnosti. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/odborne-studie-a-vyzkumy/2012/vyzkumy-k-financni-gramotnosti-9406>

- Vytváření rezerv

Pravidelně si odkládá peníze stranou jako rezervu 60 % lidí, z nichž dvě pětiny nechává peníze na běžném účtu. Rezervy na nepředvídané výdaje si tvoří 57 % lidí, přičemž na běžném účtu je nechávají opět dvě pětiny z nich. Nový dražší spotřebič je schopno ihned zakoupit 65 % domácností. Rezervy pro případ ztráty příjmu si tvoří 35 % lidí, na běžném účtu je nechávají opět dvě pětiny z nich. O zajištění na stáří již přemýšlelo 59 % lidí. Z důchodu hodlá své potřeby ve stáří financovat 45 % z nich, z penzijního připojištění 43 % a z úspor pak 30 % z nich. Třetina lidí si rezervy na stáří nevytváří, přičemž většina z nich říká, že není z čeho. Dostatečně zajištěno na stáří je dle svého mínění 44 % lidí.

- Finanční produkty

Většina lidí zná velmi širokou škálu finančních produktů, využívají však většinou jen ty základní. Ti, kteří si nějaký finanční produkt v posledních dvou letech sjednali, nejčastěji mezi informačními zdroji, které při výběru využili, uváděli: informace od zaměstnanců pobočky, informace nalezené na internetu, doporučení nezávislého poradce a doporučení známých/příbuzných nepracujících v oblasti financí. Rozdíl mezi debetní a kreditní kartou zná podle svého vyjádření 62 % lidí, kteří se setkali s oběma pojmy, ale ve skutečnosti jej zná pouze 52 % z těch, kteří uvedli, že ten rozdíl znají. Kreditní kartu využívá 24 % lidí, z nichž tři pětiny ji používají na běžné nákupy. Za rizika spojené s platební kartou lidé nejčastěji považují riziko zneužití (43 %), ztráty (39 %) a krádež (33 %). V případě zcizení platební karty by 61 % lidí kontaktovalo banku či pobočku, 47 % by zablokovalo kartu. Internetbanking využívá 33 % lidí, kteří za riziko spojené s ním nejčastěji považují hackery (dvě pětiny z nich). Nejdůležitějším kritériem pro výběr úvěru je výše měsíční splátky (80 %) a úroková sazba (71 %).

- Chování a zvyklosti ve světě financí

Své účty platí vždy včas 65 % lidí. Dlouhodobé finanční cíle si stanovuje pouze 19 % lidí. Lidé jsou při výběru spořicíh a investičních produktů opatrní. Co nejméně rizikové produkty si rozhodně vybírá 63 % respondentů. Lidé raději spoří, než utrácejí a když na něco nemají, nepůjčují si. S nápadem vzít si na dovolenou úvěr a zaplatit o 20 % více nesouhlasí 69 % lidí. Nicméně s úvěrem na televizi již nesouhlasí jen 35 % respondentů. Necelé čtvrtině (23 %) lidí se v minulých 12 měsících stalo, že jejich příjem nepokrýval životní náklady, polovina z nich to řešila tím, že omezila výdaje. Kdyby lidé nemohli splácet splátky či platby, 64 % z nich by o tom předem informovalo své věřitele. V minulých 12 měsících se 15 % lidí stalo, že nezaplatili včas splátky; 71 % z nich to

řešilo tak, že platbu odložili. Čtvrtina (23 %) lidí by své peníze vložila i do zjevně podezřelé investiční nabídky.

- Znalosti ze světa financí

Většina (81 %) lidí ví, že vklady v bankách jsou pojištěny. Přičemž třetina z těch, kteří vědí, že jsou vklady u bank pojištěny, tvrdí, že ví do jaké výše. Ve skutečnosti to ale ví jen necelá pětina ze všech respondentů. Jen necelá třetina lidí ví, co znamená zkratka RPSN. Přesně rozepsat tuto zkratku dokáže necelá třetina z těch, kteří tvrdí, že vědí, co znamená. Třetina lidí zná rozdíl mezi p.m. a p.a. Naprostá většina lidí nedokáže odhadnout míru loňské inflace, ale tři pětiny lidí vědí, co by se v případě zvýšení inflace stalo s jejich penězi.

- Smlouvy a stížnosti

Obdrženou smlouvu si lidé nejčastěji pečlivě přečtou a na nejasnosti se zeptají (36 %). Všem ve smlouvách rozumí jen o málo více než desetina lidí. Jen čtvrtina pracovníků finančních společností je vždy ochotna nejasnosti vysvětlit. Třetině lidí se stalo, že jim byla předložena tak dlouhá smlouva, že ji nepřečetli celou. Dvěma pětina lidí se stalo, že jim byla předložena tak komplikovaná smlouva, že některým pasážím nerozuměli. Jen 6 % lidí si již někdy na nějaký finanční produkt stěžovalo, či jej reklamovalo. Lidé by se v případě, že by finanční instituce jejich stížnost neuznala, nejčastěji obraceli na právníky a soudy. S pojmem „rozhodčí doložka“ se již někdy setkalo pouze 12 % lidí.

2.3. Spokojenost obyvatel se službami finančního poradenství

Finanční poradci a zprostředkovatelé poskytují své služby stále většímu a většímu počtu lidí. Stává se skutečností, že pomalu, ale jistě vytlačují klasické, jednobarevné pobočky bank a pojišťoven a je tomu tak z prostého důvodu. Finanční poradci mají možnost nezávisle porovnat produkty, které se na trhu aktuálně prodávají a vybrat ten nejoptimálnější, pro konkrétního klienta, oproti klasickému poradci, který sedí za přepážkou v bance či pojišťovně a má možnost sjednat pouze omezené portfolio produktů, navíc zcela logicky pouze od jedné instituce.

Velkou neznámou byla doposud otázka spokojenosti klientů se službami bankovních poradců oproti nezávislým finančním zprostředkovatelům, nabízejícím široké portfolio produktů od vícera finančních institucí.

V následujícím odstavci se zaměřím na výstup Výzkumu spokojenosti klientů 2014³³, společnosti PPM Factum, která byla oslovena Unií společností finančního zprostředkování a poradenství (USF ČR), aby zanalyzovala spokojenost obyvatel ČR se službami finančního poradenství.

Shrnu-li klíčové informace z výzkumu provedeného společností PPM Factum, pak z hlediska celkového způsobu provedení nabídky a průběhu uzavírání smlouvy jsou nejvíce spokojeni klienti, kteří se rozhodli uzavřít smlouvy s nezávislymi poradci či finančními zprostředkovateli, a to v pěti ze šesti sledovaných produktových kategorií, kterými jsou pojištění majetku, životní pojištění, investiční nebo podílové fondy, spořicí produkty, úvěry na bydlení a víceúčelové půjčky. Výjimkou jsou smlouvy na spořicí produkty, kde jsou podíly spokojených klientů u nezávislých poradců a u bank stejné. Nicméně s určitým odstupem po prodeji mají klienti možnost hodnotit, do jaké míry to, co jim při prodeji bylo řečeno a slibováno, odpovídá realitě. I v tomto ohledu mají nezávislí poradci nejvyšší podíl spokojených klientů, a to velmi výrazně u pojištění (majetku i života) a u úvěrů, především na bydlení. Odlišnost je opět vidět v kategorii spořicí produktů, kde si nezávislí poradci stojí stejně jako banky.

³³ PPM FACTUM. *Výzkum spokojenosti klientů 2014: Český trh finančních produktů a služeb*. Dostupné z: <http://www.usfcr.cz/wp-content/usf-dokumenty/brozura-rekli-o-financnich-poradcich.pdf>

3. Dohled ve finančním poradenství

Dohled ve finančním poradenství zaštiťuje ČNB, která je tímto ze zákona pověřena, tudíž hraje nejvýznamnější roli. Jsou zde ale i mnohé další instituce, které se podílejí na tvarování a formování poradenské činnosti. Jsou to zejména asociace, do kterých se podle zaměření, zájmů a činností registrují společnosti, poskytující finanční poradenství za účelem ovlivňování legislativy a pravidel ve na trhu finančního poradenství. Členství v těchto asociacích je také otázkou kvality, prestiže a dobrého jména poradenské firmy. Nečlenství v těchto asociacích může potom u veřejnosti vzbudit nedůvěru a mohou vyvstávat otázky, proč zrovna tato finančně poradenská firma není v této asociaci a jaký to má důvod.

3.1. ČNB – Česká národní banka

ČNB je ústřední (centrální) bankou České republiky a orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími právními předpisy. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. ČNB je součástí Evropského systému centrálních bank a podílí se na plnění jeho cílů a úkolů. Dále je součástí Evropského systému dohledu nad finančními trhy a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika a evropskými orgány dohledu nad finančními trhy.³⁴

Česká národní banka je podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem v České republice. ČNB tedy provádí dohled nad bankovním sektorem, družstevními záložnami, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím, penzijními společnostmi, fondy penzijních společností, směnárny a dohled nad institucemi v oblasti platebního styku. Stanovuje pravidla, která chrání stabilitu bankovního sektoru, kapitálového trhu, pojišťovnictví a sektoru penzijních

³⁴ ČNB: O ČNB. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

fondů. Systematicky reguluje, dohlíží a popřípadě postihuje nedodržování stanovených pravidel.³⁵

Opatření k nápravě

Pokud ČNB zjistí problem, týkající se finančního poradce a jeho nesprávného jednání, zahájí opatření k nápravě tohoto problému.

Pokud ČNB při výkonu dohledu zjistí, že činnost pojišťovacího zprostředkovatele není v souladu s podmínkami stanovenými zákonem, uloží mu rozhodnutím lhůtu k uvedení činnosti do souladu se zákonem. Pokud pojišťovací zprostředkovatel neučiní nápravu, jeho činnost je pozastavena. Může se však jednat i o ztrátu důvěryhodnosti nebo zánik pojištění odpovědnosti pojišťovacího zprostředkovatele. V tomto případě ČNB nestanovuje žádnou lhůtu pro nápravu ale rovnou pozastavuje činnost, kvůli velkému riziku, na které je nutné reagovat neprodleně. Činnost lze takto pozastavit na dobu nejvýše 6 měsíců, po tuto dobu nemůže pojišťovací zprostředkovatel vykonávat svoji činnost. Pojišťovací zprostředkovatel může svoji činnost přerušit na dobu maximálně jednoho roku a to dobrovolně.³⁶

3.2. AFIZ – Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců

Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky (AFIZ) byla založena v prosinci 2002 (tehdy pod názvem Asociace registrovaných investičních zprostředkovatelů – ARIZ ČR) jako občanské sdružení, sdružující fyzické a právnické osoby, poskytující službu investičního zprostředkovatele. Založení asociace bylo reakcí na novou právní úpravu, kterou byl vymezen nový předmět podnikání mimo režim živnostenského zákona – investiční zprostředkovatel, registrovaný tehdy Komisí pro cenné papíry. V roce 2004 došlo k rozšíření působnosti asociace na všechny zprostředkovatelské a poradenské činnosti na finančním trhu. Od té doby mohou být členy všechny právnické a fyzické osoby, které působí na finančním trhu jako zprostředkovatelé či poradci. Asociace má vlastní profesionální odborné zázemí, díky

³⁵ ČNB: Dohled nad finančním trhem. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/

³⁶ Tamtéž

kterému svým členům poskytuje odborné služby a současně hájí zájmy členů při přípravě nové legislativy na finančním trhu.³⁷

Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky sdružuje v současné době sedm finančně poradenských společností, jsou jimi Consultor, Effectconsulting, KAPITOL pojišťovací a finanční poradenství, Partners Financial Services, Salve Finance, TOP Pojištění a ZFP akademie.

3.3. AKAT – Asociace pro kapitálový trh

Asociace pro kapitálový trh České republiky sdružuje nejvýznamnější tuzemské investiční společnosti, zahraniční správce fondů nabízející své produkty v ČR a další subjekty, které poskytují služby v oblasti kolektivního investování. Vzájemně si konkurující subjekty se spojily za účelem rozvoje společných zájmů a aktivit, u kterých by nebylo efektivní, aby je jednotliví členové vykonávali samostatně. Asociace pro kapitálový trh ČR usiluje o rozvoj kapitálového trhu a kolektivního investování. Svými aktivitami a samoregulačními předpisy chce rozvíjet povědomí, znalost a důvěryhodnost oblasti kolektivního investování. Členství v Asociaci je zárukou standardu profesionality a poctivosti při správě cizího majetku a korektního přístupu k investorům a klientům fondů.³⁸

V současné době má AKAT 44 řádných členů a 29 přidružených členů.³⁹

3.4. ČAP – Česká asociace pojišťoven

Česká asociace pojišťoven je zájmovým sdružením vytvořeným podle § 20f občanského zákoníku na organizaci a podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Asociace je právnickou osobou a jejím sídlem je Praha. Činnost zahájila v lednu 1994. Od roku 1998 je řádným členem Insurance Europe (dříve Evropská pojišťovací a zajišťovací federace - CEA).

³⁷ AFIZ: O nás. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.afiz.cz/afiz-o-sobe/>

³⁸ AKAT: O asociaci, základní popis. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: http://www.akatcr.cz/static.do;jsessionid=3D709ED25CC0FEE1F1DB47590AD290BF?page=za_kl_popis.html

³⁹ AKAT: Členové asociace. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.akatcr.cz/public/clenoveOpen.do?typ=P>

Jejím posláním je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí. Hlavní úkoly ČAPu jsou:

- zpracovávat připomínky k právním předpisům týkajícím se pojišťovnictví, pojištění nebo jiných zájmů pojišťoven a prosazovat nezbytné úpravy, české i evropské legislativy
- vytvářet nástroje zábrany škod a pojistných podvodů
- sjednocovat pravidla a postupy členů v oblasti technické, informační i statistické
- vytvářet informační nástroje pro veřejnost a objektivně a srozumitelně informovat o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách
- přispívat k odborné informovanosti členů a zabezpečovat vzdělávání
- vytvářet pravidla etického chování v pojišťovnictví
- působit při odstraňování rozporů mezi členy asociace, dbát na dodržování zásad

ČAP v neposlední řadě řeší v rámci smířčího jednání v případy porušení etiky v pojišťovnictví. Naopak neřeší smluvní vztahy mezi pojistitelem a pojistníkem, vyplývající například z nespokojenosti s výší pojistného plnění.

ČAP má aktuálně 28 řádných členů a 2 členy se zvláštním statute, kterými je Česká kancelář pojistitelů a Exportní garanční a pojišťovací společnost.⁴⁰

3.5. APS ČR – Asociace penzijních společností

Asociace penzijních společností ČR (APS ČR) byla založena ustavující členskou schůzí dne 25. 6. 1996 jako Asociace penzijních fondů ČR, dobrovolné zájmové sdružení právnických osob, nadané právní subjektivitou.

V současnosti, od 1.1.2015, APS ČR sdružuje 8 členů, kterými jsou všechny penzijní společnosti působící na trhu soukromého kapitálového spoření na důchod v České republice, které provozují důchodové spoření, doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění a za tím účelem obhospodařují jednotlivé důchodové fondy, účastnické fondy a transformované fondy.

⁴⁰ ČAP: Základní údaje. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/onas/organizacni-struktura/zakladni-udaje>

V APS ČR působí také 3 přidružení členové, kteří jsou společnostmi poskytujícími odborné služby, zejména v oblasti auditu a daňového poradenství.

Pro naplnění svého poslání a k realizaci své činnosti zřídila APS ČR odborné komise (sekce) pro oblasti legislativy, ekonomiky, informatiky a provozní správy fondů, pojistné matematiky, etiky, PR aktivit a vnějších vztahů.⁴¹

3.6. USF ČR – Unie společností finančního zprostředkování a poradenství

Unie společností finančního zprostředkování a poradenství – USF vznikla v červnu roku 2006. USF působí jako neziskové profesní sdružení právnických a fyzických osob podnikajících na území České republiky v oblasti finančního zprostředkování a poradenství. Posláním USF je zlepšit kvalitu služeb v oblasti finančního poradenství a zprostředkování na českém trhu. Mezi základní cíle patří jasně deklarovat standardy finančního poradenství a zprostředkování a důsledně dohlížet na jejich dodržování ze strany členů USF. USF pracuje na zlepšování podmínek pro výkon podnikání v oboru, a to jak v oblasti legislativní, tak v oblasti ekonomické. Zastupuje subjekty sdružené v unii při jednání se státními a veřejnoprávními institucemi, ostatními profesními sdruženími na trhu a finančními institucemi – producenty finančních produktů.

Všichni členové USF a s nimi spolupracující poradci a zprostředkovatelé musejí dbát na vysokou odpovědnost, kterou mají při poskytování finančních služeb. Při své činnosti nastavují u klientů pouze reálná očekávání a poskytují pravdivé, úplné a ověřené informace. Při své činnosti se důsledně řídí jak všemi relevantními regulatorními předpisy, Etickým kodexem unie tak i interními pracovními předpisy a postupy.

Odborná způsobilost – všichni členové a s nimi spolupracující poradci a zprostředkovatelé musí disponovat dostatečnou úrovní odborných znalostí o všech produktech a postupech, ke kterým poskytují finanční služby. Členové unie dbají na průběžné a systematické odborné vzdělávání a neustálé zvyšování odborné kvalifikace svých pracovníků.

Principy, kterými se unie při své činnosti řídí, lze rozdělit do dvou hlavních oblastí: Tou první je vysoká informační otevřenost. Unie pravidelně zveřejňuje informace

⁴¹ Asociace penzijních společností ČR: Základní údaje. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/>

o svých členech a jejich hospodaření a rozsahu poskytovaných služeb. Tou druhou je vysoká demokratičnost při rozhodování. Hlas každého člena Rady v ní má stejnou váhu bez ohledu na velikost člena nebo výši příspěvku tak, aby unie plnohodnotně reprezentovala potřeby všech svých členů.⁴²

3.7. AČSS – Asociace českých stavebních spořitelů

Asociace českých stavebních spořitelů sdružuje již od svého založení v roce 2000 všech stavebních spořitelů působících na českém trhu. Od listopadu 2008 nabyla účinnosti fúze Raifeisen a Hypo, kdy Hypo zanikla. AČSS má tak nyní pět členů.

Základním posláním AČSS je snaha o vytváření optimálního zázemí systému stavebního spoření a upevňování důvěry občanů ve spolehlivost, funkčnost, stabilitu, kontinuitu a výkonnost sektoru stavebního spoření.

Asociace klade důraz především na vytváření příznivých podmínek pro řešení bytových potřeb občanů. Prostřednictvím spolupráce spořitelů dociluje podpory a rozvoje produktu stavebního spoření a nabídky finančních instrumentů na českém trhu.

Mimo to je velký důraz kladen na spolupráci s orgány státní správy, především v otázkách spojených s dalšími kroky vedoucími k rozvoji sektoru.

AČSS udržuje kontakty s partnerskými organizacemi v Evropě a podílí se stejně jako všechny členské stavební spořitelny na činnosti Evropského sdružení stavebních spořitelů.⁴³

3.8. AČPM - Asociace českých pojišťovacích makléřů

Asociace českých pojišťovacích makléřů (s původním názvem Sdružení českých pojišťovacích makléřů) byla založena v březnu 1994 z iniciativy českých kanceláří mezinárodních makléřských firem, které pocit'ovaly nutnost, aby se tyto konkurenční subjekty sdružily k prosazování společných profesních zájmů a ke kultivaci prestiže této nové profese ve sféře českých finančních služeb. K zakladatelům asociace patřily i čtyři firmy s čistě českým kapitálem.

⁴² USF ČR: Základní hodnoty unie. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.usfcr.cz/home-business/zakladni-hodnoty-unie/>

⁴³ AČSS: Cíle AČSS. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/cile-acss/>

Vzhledem k přísným kritériím členství se původní počet členů asociace v prvních letech nijak výrazně nezvyšoval. V roce 1999 vznikla další profesní organizace, Sdružení nezávislých pojišťovacích makléřů, které se později přejmenovalo na Komoru pojišťovacích makléřů (KOPM). V roce 2000 přijala AČPM nové stanovy, které otevřely možnost všem registrovaným makléřům – právníckým osobám se na činnosti asociace podílet.

AČPM spatřuje své hlavní poslání v několika oblastech: legislativa, etika, publicita, vzdělávání, odborné otázky profese, mezinárodní kontakty.

AČPM je připomínkovým místem pro návrhy zákonných norem z oblasti pojišťovnictví.

Rozhodujícím způsobem se spolupodílela na přípravě zákona č.38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí i příslušné prováděcí vyhlášky.

Svémi stanovisky a návrhy se zároveň podílela na podobě a obsahu směrnice EU o zprostředkování pojištění.⁴⁴

3.9. ČAMPM – Česká asociace mezinárodních pojišťovacích makléřů

Asociace ČAMPM je právníckou osobou, která je dobrovolným, nezávislým, samostatným profesním sdružením právníckých osob podnikajících v oblasti pojišťovacího makléřství.

Cílem této asociace je zejména prosazování společných zájmů, kultivace profese pojišťovacího makléře v ČR, s cílem přiblížení se standardům ve vyspělých státech západní evropy. Dále se asociace účastní a hájí zájmy členů vůči orgánům státní správy. V neposlední řadě asociace prosazuje spravedlivé a transparentní odměňování v oblasti zprostředkování pojištění.⁴⁵

⁴⁴ AČPM: Historie a poslání AČPM. In: [online]. [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.acpm.cz/index.php?action=section&id=7910>

⁴⁵ Česká asociace mezinárodních pojišťovacích makléřů: O nás. [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://campm.cz/HP.htm>

3.10. BIPAR - Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů

BIPAR je Evropskou federací sdružující 53 národních asociací z 32 evropských zemí. Pomocí svých národních členů zastupuje BIPAR zájmy pojišťovacích agentů a makléřů v Evropě.

Sektor zprostředkování pojištění zaměstnává přes million lidí z celé evropy a tito lidé poskytují své služby několika stovkám milionů klientů.

Různorodost obchodních modelů, vysoký stupeň konkurence a geografická šíře tohoto sektoru zajišťuje, že každý obyvatel Evropy má snadný přístup k individualizovaným pojistným a finančním službám.

BIPAR je členem WFII – Světové federace pojišťovacích zprostředkovatelů.

Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů BIPAR byla založena v Paříži roku 1937. Od roku 1989 má BIPAR sídlo v Bruselu, Belgie.⁴⁶

Z České republiky jsou členy této asociace AČPM, ČAMPM a AFIZ.⁴⁷

⁴⁶ Asociace českých pojišťovacích makléřů: Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů (BIPAR). [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://acpm.cz/index.php?action=article&id=32362>

⁴⁷ The European Federation of insurance intermediaries: About us. [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.bipar.eu/en/bipar/member-associations>

4. Vybrané právní předpisy ovlivňující finanční poradenství

Hned úvodem je velmi důležité rozdělit produkty nabízené finančními poradci do dvou skupin. Do první skupiny se řadí produkty, na jejichž distribuci a jejich zprostředkování je třeba zvláštní zákon. Do této skupiny patří investice, penzijní připojištění a samozřejmě pojištění jako takové. Do druhé skupiny řadíme ty produkty, které se distribuují bez zvláštních pravidel. Patří sem například stavební spoření, hypoteční úvěry a ostatní bankovní produkty. Distribuce těchto produktů se samozřejmě řídí obecnými předpisy, zejména živnostenským, těmi se v této práci zabývat nebudu.

Základní podmínky pro provozování pojišťovací činnosti upravuje zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví. Podmínky pro podnikání zprostředkovatelů pojištění a samostatných likvidátorů pojistných událostí upravuje zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Tento zákon zejména kategorizuje pojišťovací zprostředkovatele a stanovuje předpoklady pro výkon jejich činnosti. V neposlední řadě zřizuje Registr pojišťovacích zprostředkovatelů.

4.1. Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí

Distribuci pojištění a finanční poradenství v této oblasti v zásadě dva hlavní zákonné předpisy. Prvním je zákon o pojišťovnictví č. 277/2009 Sb., který je důležitý spíše pro pojišťovny a zajišťovny a jejich fungování, z toho důvodu se jím zabývat nebudu a druhým, z hlediska finančního poradenství nejdůležitějším, je zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí č. 38/2004 Sb.⁴⁸. Tento zákon přinesl zásadní změny na půdu zprostředkování pojistných produktů:

- povinnost registrace zprostředkovatele
- vymezení odbornosti zprostředkovatele (základní, střední, vyšší) v souvislosti s ověřováním a zkouškami

⁴⁸ Česká republika. O pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech poj. událostí. In: 2004. č. 38. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=38~2F2004&rpp=15#seznam>

- povinnost zprostředkovatelů vykonávat svou činnost s odbornou péčí
- chránit zájmy spotřebitele (zvláště zákaz uvádět nepravdivé, klamavé, nedoložitelné, dvojsmyslné, nepřesné nebo nůplné informace a nebo zamlčet údaje o charakteru a vlastnostech poskytovaných služeb
- zprostředkovateli vyvstaly rozsáhlé informační závazky vůči klientovi (§ 21) a to zejména jej informovat o své osobě (registrace, obchodní sídlo, jméno), o svém eventuelním propojení s pojišťovnou a o postupech, kterými mohou dotyční podat na poradce stížnost

Další důležitou kapitolou jsou informační povinnosti týkající se zprostředkování produktu a které mají bezprostřední dopad na kvalitu služeb poskytnutých poradcem klientovi:

- informovat klienta o tom, zda poradce nabízí produkty jedné či více pojišťoven, tedy o tom, jestli je vázaný či nezávislý poradce
- informovat klienta o tom, zda je poradce povinen provádět řádnou analýzu potřeb a případně informovat klienta o parametrech této analýzy, jaké produkty byly analyzovány a jestli jich bylo analyzováno dostatečné množství
- povinnost zaznamenat požadavky a potřeby klienta související se sjednáním pojištění a důvodů na speciální formulář, záznam o požadavcích a potřebách klienta, kvůli kterým doporučuje konkrétní produkt
- povinnost klientovi jasně a přesně poskytnout veškeré informace a to srozumitelnou cestou, písemně nebo na nosiči dat

Nejpodstatnější z tohoto všeho je především záznam o požadavcích a potřebách klienta, který by měl vždy zachycovat přání a potřeby klienta, týkající se pojištění. tento dokument je do budoucna oporou jak pro poradce, tak pro klienta, zejména v případných sporech. Jeho sepsání je možné odmítnout, bývá to však velmi často spojeno s nekalými praktikami finančního poradce s jasným cílem- odstranit důkazní materiál ve svůj neprospěch.⁴⁹

⁴⁹ Finance: Jaká je současná právní úprava finančního poradenství v ČR?. ŠINDELÁŘ, Jiří a Igor BIELIK. USF ČR. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/243289-jaka-je-soucasna-pravni-uprava-financniho-poradenstvi-v-cr/>

4.2. Výtah z § 66 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě

Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.⁵⁰ jasně definuje, které informace musí být sděleny zájemci o pojištění a to před uzavřením pojistné smlouvy. Zejména musí být zájemci před uzavřením pojistné smlouvy sděleny informace o pojistiteli a informace obsahující:

- definice všech pojištění
- informace o výši a způsobu platby pojistného
- doba platnosti a způsob zániku pojistné smlouvy
- podmínky odstoupení od smlouvy
- povahu aktiv pro smlouvy s investičními podíly, definice investičních podílů a obecné informace o daňových právních předpisech a způsob odkupného
- způsoby vyřizování stížností klienta

4.3. Praní špinavých peněz

Praní špinavých peněz, jiným výrazem legalizace výnosů z trestné činnosti či AML (anti money laundering) je jednání sledující zastření nezákonného původu peněz s cílem vzbudit dojem, že peníze pocházejí z legální činnosti. České zákony a legislativa tuto problematiku upravuje zákonem č. 253/2008 Sb. (Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu)⁵¹. V následujících odstavcích popíšu zásadní povinnosti finančního poradce při sjednávání obchodu, vyplývající z tohoto zákona:

Finanční poradce (povinná osoba) je mimo jiné povinen před sjednáním produktu podle § 2 jako osoba oprávněná ke zprostředkování spoření, leasingů, úvěrů nebo peněžních půjček k provedení těchto úkonů:

- identifikovat klienta- pokud je povinná osoba účastníkem obchodu převyšující 1000 Euro (bez ohledu na výše uvedený limit musí povinná

⁵⁰ Česká republika. O pojistné smlouvě. In: 2004. 2004, č. 37. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=37~2F2004&rpp=15#seznam>

⁵¹ Česká republika. O některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. In: 2008. 2008, č. 253. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=253~2F2008&rpp=15#seznam>

osoba své klienty identifikovat vždy při uzavření smlouvy o životním pojištění, má-li klient právo jednostranně hradit další pojistné nad sjednaný rámec plateb jednorázového nebo běžně placeného pojistného ročně)

Povinná osoba má podle § 9 povinnost zkontrolovat klienta při:

- podezřelém obchodu nebo
- obchodu převyšujícím 15000 Euro
- před uzavřením smlouvy o účtu
- před uskutečněním s osobou politicky exponovanou

Politicky exponovanou osobou se rozumí osoba, která je ve významné veřejné funkci s celostátní působností, po dobu výkonu této funkce a po dobu jednoho roku od ukončení výkonu této funkce nebo osoba, která je v blízkém vztahu k této osobě.

V rámci kontroly klienta musí povinná osoba:

- získat informace o účelu a zamýšlené povaze obchodu,
- zjišťovat skutečného majitele, pokud klientem je právnická osoba,
- získávat informace potřebné pro provádění průběžného sledování obchodního vztahu včetně přezkoumávání obchodů prováděných v jeho průběhu za účelem zjištění, zda uskutečňované obchody jsou v souladu s tím, co povinná osoba ví o klientovi a jeho podnikatelském a rizikovém profilu
- přezkoumávat zdroje peněžních prostředků klienta

Zákon uvádí, že pokud klient odmítne identifikaci či nepředloží plnou moc či neposkytne součinnost při kontrole a/nebo pokud z jiného důvodu nelze provést identifikaci či kontrolu klienta, povinná osoba odmítne uskutečnění obchodu či uzavření smluvního vztahu. Při porušení této povinnosti hrozí povinné osobě pokuta až do výše 50 000 000 Kč. Pokud povinná osoba zjistí podezřelý obchod, má povinnost nejpozději do 5 pracovních dnů tento obchod nahlásit Ministerstvu financí ČR.

5. Vybraná společnost, poskytující finanční poradenství

V této kapitole nastíním principy a způsoby, jakými funguje finanční poradenství v tzv. broker poolu. Na rozdíl od takz. multi level marketingu (MLM) nemá příchozí poradce nad sebou strukturu nadřazených poradců. Koncept MLM totiž představuje přímý prodej výrobků pomocí sítě obchodních zástupců. Poté, co jsou tito zástupci zaškoleni, mohou do firmy přivádět další nové spolupracovníky, kteří jsou následně začleněni do hierarchie firmy. Provize z obchodů uzavřenými nováčky se rozděluje mezi jednotlivé členy hierarchie a to podle pozice, na které se daný zástupce nachází. Čím vyšší tato pozice je, tím vyšší je i provize ze sjednaného obchodu.

Broker pool je v oblasti finančního poradenství označení pro servisní společnost, zastřešující finanční poradce. S broker pooly mohou spolupracovat jednotliví poradci i celé poradenské firmy. Tato servisní společnost sdružuje finanční poradce a poskytuje jim služby, které usnadňují výkon jejich profese. Broker pool finančním poradcům zprostředkovává administrativní servis, produktový servis, legislativní servis a další rozsáhlou podporu. Tím pádem finančním poradcům zbývá více času pro práci s klienty.

Hlavním úkolem broker poolu je vyjednávání podmínek spolupráce s finančními institucemi. Za sjednané produkty poradcem získává broker pool finanční provizi, kterou dále rozděluje dle předem smluvně sjednaných podmínek finančnímu poradci. Část provize zůstává broker poolu. Je to odměna za poskytované služby poradci. Především díky vysokému počtu uzavřených smluv dokáže broker pool vyjednat mnohem vyšší provizi, než by měl finanční poradce u pojišťovny jako samostatná jednotka.

Spolupráce finančních poradců a broker poolů je charakteristická vysokou mírou svobody v rozhodování, jakým způsobem budou spolupracovat se svými potenciálními podřízenými a jakým způsobem se budou starat o svůj kmen klientů. Tato možnost poskytuje finančnímu poradci volnost ve vytváření vlastní značky s vlastními pravidly a preferencemi.

5.1. Broker Trust

Společnosti Broker Trust vznikla v roce 2001 jako akciová společnost a funguje na principu broker poolu. V současnosti je to největší a nejrychleji rostoucí broker pool

v ČR. Hlavním cílem Broker Trustu je poskytovat svým poradcům a poradenským firmám silné zázemí pro poradenskou činnost. Broker Trust si lze představit jako velkoobchod s finančními produkty, který umožňuje poradci vybírat ze široké škály finančních produktů. Základní capital společnosti je přes 5 mil. Kč a v rejstříku ČNB má registraci investičního zprostředkovatele a pojišťovacího agenta. Zázemí této firmy využívá 1620 podřízených pojišťovacích zprostředkovatelů a 1050 vázaných zástupců.⁵²

Broker Trust je členem dvou největších asociací, sdružující tyto společnosti:

- Asociace hypotečních makléřů
- Unie finančního zprostředkování a poradenství

5.1.1. Spolupráce Broker Trustu s finančními poradci

Broker Trust a nejenom tato společnost, ale i ostatní společnosti, fungující na principu poolů, nabízejí poradcům zcela odlišný způsob spolupráce, než MLM firmy. Tato spolupráce ale není pro každého. Úplný nováček ve světě finančního poradenství se do spolupráce s poolem nemůže pustit, nebo je to pro něj velmi obtížné. Je to dáno hlavně tím, že nemá zkušenosti. Spolupráce s pooly je spíše pro zkušené poradce a jejich týmy. Volnost, se kterou v poolech mohou poradci podnikat je pro nováčka likvidující a pokud nemá nastavená pravidla od svého nadřízeného, začátek pro něj bude znamenat i rychlý konec.

Spolupráce poolu s poradcem či společností je založena smlouvě o spolupráci, kde jsou definovány všechny nezbytné náležitosti. Poradce následně, pokud má zájem tvořit vlastní tým a strukturu, uzavírá trojstrannou smlouvou vztah mezi sebou, poolem a svým podřízeným poradcem.

Obrovským plusem je i fakt, že si poradce v Broker Trustu buduje kmen klientů sám pro sebe, na rozdíl od makléřských společností, kde klientský kmen patří dané makléřské společnosti, ve které je poradce zaregistrovaný. Finanční poradci, pracující pro makléřské společnosti, jsou si, nebo by si měli být vědomi toho, že získávají klienty pro tuto společnost a ne pro sebe. Provize za sjednaný obchod jim dorazí, avšak v případě svého odchodu od společnosti ztrácejí kmen klientů, což často znamená i velkou finanční ztrátu, minimálně v podobě neuskutečněných budoucích obchodů v rámci servisu klienta. Součástí obchodních podmínek broker poolu je garance souhlasu poolu s

⁵² Broker Trust: O firmě. [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.brokertrust.cz/o-firme/>

převodem kmene klientů pod jiný smluvní vztah. Poradce tak nepřichází o své klienty v případě, že se rozhodne pool opustit.

Poradce dostává také mnohem vyšší provizi za poradenskou činnost, to je způsobeno neexistencí velké struktury nadřízených spolupracovníků nad ním.

6. Aplikace právních předpisů u dané společnosti

Spolupráce se společností vyžaduje odborné znalosti z oboru. Ty jsou podmíněné několika kroky, které musí poradce vykonat, aby mohl začít podnikat jako pojišťovací zprostředkovatel.

6.1. Založení živnosti

Pro výkon povolání finančního poradce či finančního zprostředkovatele je nutné mít živnostenskou oprávnění.

Novelou zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů, provedená zákonem č. 130/2008 Sb., byla zavedena živnost volná. Tato živnost opravňuje držitele k výkonu činnosti finančního zprostředkovatele. K získání této živnosti musejí být splněny všeobecné podmínky, tj.:

- dosažení věku 18 let
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost

Založení živnosti je zpoplatněno částkou 1000 Kč a vzniká dnem ohlášení živnosti.⁵³

6.2. Zápis do registru

Jednou z podmínek výkonu činnosti finančního zprostředkování v jakékoliv společnosti je zapsání se do registru, který vede ČNB. Do registru jsou zapsány identifikační údaje údaje pojišťovacího zprostředkovatele, datum zápisu do registru, datum zahájení činnosti. Zápis do registru je zpoplatněn částkou 10 000 Kč. O zápisu do registru rozhoduje ČNB na základě písemné žádosti, která musí obsahovat rozsah provozované činnosti, předpokládaný den zahájení činnosti a doklad o absolvování odborné způsobilosti.

⁵³ Praha 1: Domovská stránka. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.praha1.cz/cps/ptejte-se-3872.html>

6.3. Požadavky na odbornou způsobilost a důvěryhodnost

- Odborná způsobilost

Zápis do registru ČNB je podmíněný požadavky na odbornou způsobilost. Odborná způsobilost by měla zabezpečovat to, aby profesi finančního zprostředkovatele vykonávali pouze osoby způsobilé odborně a kvalifikovaně poradit při výběru pojištění, aby krylo skutečné potřeby klienta. Stejně tak je velmi důležité, aby doprovodné služby a servis poskytovaný finančním poradcem byl na odpovídající úrovni.⁵⁴

Všeobecné znalosti se dokládají předložením potvrzení o ukončení střední školy a to bez ohledu na vyžadovaný stupeň odbornosti. Odborné znalosti se dokazují předložením potvrzení o absolvování odborného studia, diplomem z vysoké školy či složením odborné zkoušky, která se pro základní stupeň skládá ze znalostí pojistných produktů, které zprostředkovatel nabízí a schopnost řádně tyto produkty klientovi vysvětlit. V případě středního stupně odborné způsobilosti, tedy u pojišťovacího agenta, musí prokázat znalosti v rozsahu odborného minima stanoveného pro střední stupeň odborné způsobilosti, nejméně dvouletou odbornou praxi, znalosti pojistných produktů, jejichž zprostředkování nabízí, schopnost řádně tyto produkty klientovi vysvětlit, provést analýzu konkurenčních produktů pojišťoven, jejichž jménem je oprávněn jednat, a nabídnout klientovi pojistný produkt nejlépe vyhovující jeho potřebám. Pro vyšší kvalifikační stupeň, tedy pojišťovací makléře, je třeba prokázat znalosti v rozsahu odborného minima stanoveného pro vyšší stupeň odborné způsobilosti, nejméně čtyřletou odbornou praxi, znalosti pojistných a zajišťovacích produktů nabízených na pojistném trhu z oblasti, která je předmětem jeho činnosti, schopnost provést analýzu konkurenčních produktů a nabídnout klientovi pojistný nebo zajišťovací produkt nejlépe vyhovující jeho potřebám a řádně tento produkt klientovi vysvětlit.⁵⁵

- Důvěryhodnost

Osoba, která chce podnikat ve finančním poradenství musí být důvěryhodná. Cílem kontroly důvěryhodnosti je ochrana spotřebitele před osobami, které vykazují nežádoucí znaky a to zejména trestné a protispolečenské jednání.

⁵⁴ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7

⁵⁵ ČNB: Zkoušky odborné způsobilosti. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni/poj_z_prostredkovatele_likvidatori/zkousky_odborne_zpusobilosti.html

Aby mohla být fyzická osoba považována za důvěryhodnou, musí vedle způsobilosti k právním úkonům splňovat několik dalších podmínek a to zejména podmínku bezúhonnosti, podmínka neexistence vydání konkursu na její majetek.

6.4. Požadavky na sjednávání obchodů

Pro sjednání obchodu je nutné mít ke každému produktu adekvátní školení. Některé instituce dávají přímo na školení sjednatelská čísla, bez kterých se poradce neobejde- musí je uvádět na smlouvy a bez nich by mu nepřišla provize. Finanční poradce v případě čestného prohlášení o školení čestně prohlašuje a potvrzuje odesláním formuláře s tímto prohlášením, že byl osobou finanční institucí k tomu zmocněnou proškolen na uvedené produkty a je si vědom právních důsledků způsobených uvedením nepravdivých údajů.⁵⁶

- Sjednávání pojištění

Pro sjednávání pojištění postačuje základní registrace u ČNB, která proběhne po složení zkoušky CERPO (Certifikace z pojišťovnictví) a dodání požadovaných dokumentů.

- Sjednávání investičních smluv

Pro sjednávání investičních smluv je nutné mít složenou odbornou zkoušku CERIN (Certifikace v oblasti investic).

- Sjednávání důchodového spoření

Odbornou zkoušku nebo test musí složit každý, kdo chce od 1. 1. 2013 sjednávat penzijní nebo důchodové spoření. Zkouška není totožná se zkouškou investičního zprostředkovatele. V průběhu roku 2013 je možné absolvovat zkoušku nebo test u jiné než akreditované osoby, do 1. 1. 2014 ale musí každý doložit na ČNB osvědčení o vykonání zkoušky u akreditované osoby. Kdo osvědčení nedoloží, bude vymazán ze seznamu zprostředkovatelů II. a III. pilíře a nebude moci dále prodávat důchodové a doplňkové penzijní spoření.⁵⁷

⁵⁶ Informace z interních materiálů společnosti Broker Trust a.s.

⁵⁷ Penzijní společnost České pojišťovny: Otázky a odpovědi k reformě. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/poradce/otazky-a-odpovedi-k-reforme.html>

6.5. Způsob záznamu požadavků a potřeb klienta

Společnost Broker Trust má pro své klienty- finanční poradce a zprostředkovatele předpřipravený excelovský soubor, do kterého finanční poradci zaznamenávají průběh schůzek s klientem. Tímto zásadním dokumentem je ZPPK- Záznam o požadavcích a potřebách klienta, dle § 21 zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. ZPPK je rozdělen do oddílů I. – XVI⁵⁸..:

- I. Klient- základní údaje a identifikace zájemce o pojištění
- II. Informace o pojišťovacím zprostředkovateli (agent) – zde jsou uvedeny údaje o Broker Trustu, jako je název, sídlo, registrace u ČNB a kontaktní údaje
- III. Informace o podřízeném pojišťovacím zprostředkovateli (poradce)
- IV. Informace o poskytnutých službách poradcem- zde jsou dvě zásadní informace. První sděluje, že podřízený pojišťovací zprostředkovatel (PPZ) zprostředkovává konkurenční produkty více pojišťoven a že nezprostředkovává pojišťovací produkty způsobem, při kterém je povinnen provádět řádnou analýzu nabídek pojišťoven dle § 21 zákona č.38/2004 Sb. Řádná analýza nebyla provedena. Tímto je PPZ také krytý proti případným stížnostem, že nebyla provedena řádná analýza a že nebyl vybrán neoptimálnější produkt.
- V. Základní údaje o finanční situaci klienta- zde se vyplňují kolonky, týkající se klienta a jeho finanční situace. Jsou zde dvě možnosti, buď vyplnit, nebo zaškrtnout kolonku, že klient odmítl vypovědět. Tímto si někteří poradci hrají do karet a dokáží takto sjednat nevhodné produkty např. při finanční tísní klienta a jsou krytí při případných stížnostech tím, že nedokázali vyhodnotit finanční situaci daného klienta, protože odmítl o své finanční situaci vypovědět.
- VI. Požadavky a potřeby klienta- pojištění osob
- VII. Požadavky a potřeby klienta- pojištění majetku a ostatní pojištění
- VIII. další požadavky klienta- základní parametry pojištění
- IX. Znalosti a zkušenosti klienta- vyplňuje se malý investiční dotazník, ze kterého vyplnou předpoklady pro sjednání rizikového pojištění nebo

⁵⁸ Informace z interních materiálů společnosti Broker Trust a.s.

pojištění s investiční složkou. Tento dotazník lze opět obejít zaškrtnutím kolonky Klient odmítl vyplnění částí Znalosti a zkušenosti klienta. Tímto zprostředkovatel zase může obejít vyhodnocení zkušeností klienta a při případném doporučení a sjednání produktu, kde nastane nějaký problém, je poradce tímto krytý.

- X. Doporučení pojišťovacího zprostředkovatele
- XI. Vyjádření klienta- odmítnutí krytí rizik
- XII. Doporučení ke změně nastavení stávajících smluv
- XIII. Zprostředkované pojistné produkty
- XIV. Upozornění na nesrovnalosti mezi požadavky klienta a zprostředkovaným pojištěním
- XV. Informace o regulaci pojišťovacích zprostředkovatelů a možnostech reklamací a podání stížností- z této části se klient dozvídá o možnostech reklamace a podání stížností, jak postupovat a kam stížnosti mířit, dále prohlašuje, že vše výše uvedené je mu jasné a bez výhrady všemu rozumí, ať už se jedná o character produktu, rizikovost, poplatky nebo jakékoliv jiné parametry produktu.
- XVI. Informace o daňových aspektech produktu

Správným a úplným vyplněním tohoto dokumentu prospívají obě strany, finanční poradce i klient. Dokument slouží jako ochrana klienta i poradce při případném sporu, proto je důležité vše důkladně prostudovat a vyplnit, bez jakéhokoliv odmítnutí poskytnutí informací. Samozřejmě je to jen klientova volba, jestli informace poskytne. Bohužel je častou praxí, že se takto neděje a tyto dokumenty jsou v mnoha případech prázdné a klienti nemají proti poradci při případném podvodném jednání jakékoliv šance na obranu. Proto je důležité tento dokument řádně a úplně vyplnit.

Tuto situaci by dokázala eliminovat legislativní úprava tohoto dokumentu, která by přikazovala klientovi k jasnému a úplnému vyplnění formuláře ZPPK a nedávala by možnost odmítnout poskytnout informace o konkrétních bodech, na které se ve formuláři dotazuje.

ZÁVĚR

Finanční poradenství a problematika spojená s tímto oborem bude stále aktuální a velmi důležité téma v životě každého z nás. Ať už se jedná o lidi, kteří finanční poradenství využívají jako službu, která jim šetří čas a peníze, nebo o skupinu lidí druhou a to jsou lidé, kteří ve finančním poradenství podnikají. Toto téma a tato bakalářská práce může být přínosem pro obě skupiny. První skupina se podrobněji seznámí s pojišťovnictvím a nahlédne pod pokličku fungování finančního trhu, seznámí se podrobněji s regulacemi a dozví se něco o legislativě v oboru pojišťovnictví. Lidé z druhé skupiny mohou práci využít jako informativní zdroj pro podrobnější analýzu legislativních úprav v oblasti finančního poradenství, souhrn požadavků a potřebných náležitostí, které jsou potřebné pro podnikání v této oblasti.

V první kapitole bylo vysvětleno co je to vlastně finanční poradenství a jakou má v dnešní době hodnotu pro širokou veřejnost. Následně byl podrobně popsán historický vývoj pojišťovnictví, od roku 2500 př.n.l. až do současnosti. Podrobněji byl popsán vývoj pojišťovnictví a poradenství v Českých zemích, největší důraz byl kladen na vývoj po sametové revoluci, na změnu legislativy a vznik nových zákonů. Další kapitola se zabývala vymezením pojmu zprostředkovatelská činnost a legislativou, upravující tuto oblast, načež byly posány typy pojišťovacích zprostředkovatelů a jejich charakteristika a nejdůležitější rozdíly mezi nimi. Druhá kapitola se podrobně zabývala finančním trhem v ČR a jeho analýze, vymezením nejdůležitějších pojmů byla čtenáři usnadněna orientace v této problematice, načež byly popsány a nejdůležitější a největší subjekty na finančním trhu. Rovněž byly charakterizovány nejčastější produkty, které tyto subjekty zprostředkovávají a byly vysvětleny funkce těchto institucí. Ke konci druhé kapitoly byly popsány dvě zásadní studie zabývající tematikou financí. První byla studie z roku 2010, kterou na žádost Ministerstva financí vypracovala společnost STEM/MARK a mapuje finanční gramotnost obyvatel České republiky. Ze závěrů této studie můžu konstatovat, že finanční gramotnost je stále na podprůměrné úrovni oproti vyspělým státům Evropy. Druhá studie vytvořená společností PPM Factum na žádost Unie společností finančního zprostředkování a poradenství z roku 2014 se zabývala spokojeností obyvatel České republiky se službami finančního sektoru, konkrétně porovnávala spokojenost se službami kamenných institucí, bankovních poradců a finančních zprostředkovatelů.

Z této studie nejlépe vycházejí nezávislí finanční zprostředkovatelé, široká veřejnost je s nimi ze všech výše zmiňovaných nejvíce spokojená. Třetí kapitola se podrobně zabývá institucemi, regulujícími finanční trh v České republice. Hlavním subjektem, ovlivňující finanční trh je Česká národní banka- ta je v této kapitole popsána a jsou charakterizovány její nejhlavnější funkce a způsoby, kterými provádí na finančním trhu nápravy. Dále jsou v této kapitole popsány nejdůležitější asociace, spojující největší a nejprestižnější firmy na trhu. U každé z nich je vymezena její funkce, působnost, počet členů atd. Následující čtvrtá kapitola se detailně zabývá vybranými právní předpisy a legislativou ovlivňující finanční poradenství a finanční poradce jako takové. Podrobně je posán zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Další důležitý zákon, kterým se tato kapitola zabývá je zákon o pojistné smlouvě, jsou zde vybrány nejzásadnější body, hrající roli ve finančním poradenství. Posledním zákonem, kterým se tato kapitola zabývá je zákon upravující legalizaci výnosů z trestné činnosti, detailně zaměřený na praní špinavých peněz a praktiky používané v pojišťovnictví a bankovníctví, jakožto povinnosti finančního zprostředkovatele k zamezení této činnosti. Pátá kapitola nastiňuje principy fungování a rozdíly mezi multi-level marketingem a společnostmi, pooly, které poskytují servis a administrativní zázemí samostatným finančním zprostředkovatelům a finančně poradenským firmám, načež je jedna takováto firma poskytující servis, Broker Trust a.s., detailně charakterizována a jsou popsány podmínky spolupráce finančních poradců s touto konkrétní firmou. Poslední kapitola bakalářské práce se zabývá aplikací právních předpisů a interními procesy fungování spolupráce firmy Broker Trust a finančního poradce. Tato kapitola je zejména zaměřena na podmínky a kroky, které musí finanční zprostředkovatel učinit, aby mohl začít podnikat a navázat spolupráci s touto firmou. Jsou posány úkony od založení živnosti, zapsání se do registru finančních zprostředkovatelů, dále jsou vymezeny požadavky na odbornou způsobilost k vykonávání této činnosti a nakonec jsou popsány interní požadavky pro sjednávání obchodů v této společnosti.

Jedním z cílů této práce byla analýza finančního trhu v České republice. Domnívám se, že teoretická analýza historie pojišťovnictví a deskripce nejdůležitějších subjektů na finančním trhu tento cíl naplnila. Jak tato práce v závěru ukázala, existují stále velké mezery v legislativě a jsou zde stále možnosti, jak nekalým a podvodným jednáním finanční poradce může poškodit klienta. V návaznosti na toto zjištění by byla na místě legislativní úprava dokumentů, které jsou nutné ke zprostředkování smluv, i když je současná úprava téměř nová, najdou se v ní vždy cesty, jak legislativu obejít a

být jako poradce v případném sporu klient vs. poradce z obliga. Tímto také odpovídám kladně na hypotézu, kterou jsem touto prací testoval, ano, v legislativě existuje prostor pro úpravu a zlepšení fungování finančního poradenství.

Domnívám se, že v rámci bakalářské práce byl stanovený cíl naplněn.

Seznam použité literatury:

Odborné publikace- knižní zdroje:

ČAPKOVÁ, Dana. *Jak pojistit firmu*. 1.vyd. Praha: Computer Press, 2000, 107 s. ISBN 80-722-6337-4

DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7

HRUBOŠOVÁ, Marcela. *Profese pojišťovací zprostředkovatel: aneb, Co by měl každý "pojišťovák" vědět*. Praha: Linde, 2009, 119 s. Praktická příručka (Linde). ISBN 978-80-7201-775-1.

JÍLEK, Josef. *Finanční trhy*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1997, 527 s. ISBN 80-716-9453-3.

KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL. *Pojišťovací právo*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 351 s. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-455

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Vyd. 4. Praha: Management Press, 2008, 627 s. ISBN 978-80-7261-132-4.

Odborné publikace- elektronické knihy:

PPM FACTUM. *Výzkum spokojenosti klientů 2014: Český trh finančních produktů a služeb*. Dostupné z: <http://www.usfcr.cz/wp-content/usf-dokumenty/brozura-rekli-o-financnich-poradcich.pdf>

Ministerstvo financí České republiky: *Výzkumy k finanční gramotnosti*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/odborne-studie-a-vyzkumy/2012/vyzkumy-k-financni-gramotnosti-9406>

Internetové zdroje:

AČPM: Historie a poslání AČPM. In: [online]. [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.acpm.cz/index.php?action=section&id=7910>

AČSS: Cíle AČSS. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/cile-acss/>

Asociace českých stavebních spořitelen: Jak funguje?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/stavebni-sporeni/jak-funguje/>

Asociace penzijních společností ČR: Co je penzijní připojištění?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/co-je-penzijni-pojisteni/>

Asociace penzijních společností ČR: Základní údaje. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/>

Asociace českých pojišťovacích makléřů: Evropská federace pojišťovacích zprostředkovatelů (BIPAR). [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://acpm.cz/index.php?action=article&id=32362>

AFIZ: O nás. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.afiz.cz/afiz-o-sobe/>

AKAT: O asociaci, základní popis. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: http://www.akatcr.cz/static.do;jsessionid=3D709ED25CC0FEE1F1DB47590AD290BF?page=zakl_popis.html

AKAT: Členové asociace. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.akatcr.cz/public/clenoveOpen.do?typ=P>

Banky působící v ČR. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/banky-pusobici-v-cr-8333.html>

Broker Trust: O firmě. [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.brokertrust.cz/o-firme/>

ČAP: Základní údaje. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/onas/organizacni-struktura/zakladni-udaje>

ČNB: Integrace dohledu nad finančním trhem - praktické informace. In: [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2006/060328_integrace_prakt_info.html

ČNB: Dohled nad finančním trhem. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/

ČNB: O ČNB. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

ČNB: Zkoušky odborné způsobilosti. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/povolovaci_schvalovaci_rizeni/poj_zprostredkovatele_likvidatori/zkousky_odborne_zpusobilosti.html

Česká asociace mezinárodních pojišťovacích makléřů: O nás. [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://campm.cz/HP.htm>

DANĚK, Roman. Allrisk: Všechna rizika pod kontrolou. NOVÁKOVÁ, Marcela. [online]. duben 2008. [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.allrisk.cz/historie-pojistovnictvi-v-ceske-republice.html>

Hasičská vzájemná pojišťovna: Historie. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.hvp.cz/historie-pojistovny/za-cisare-pana/>

Finanční vzdělávání: Společný vzdělávací projekt finančních asociací a MFČR. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.financnivzdelavani.cz/webmagazine/page.asp?idk=238>

Finance: Seznam stavebních spořitelén. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bydleni/seznamy-a-adresare/stavebni-sporitelny/>

Finance: Seznam pojišťoven se sídlem v ČR. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/seznamy/pojistovny>

Finance: Jaká je současná právní úprava finančního poradenství v ČR?. ŠINDELÁŘ, Jiří a Igor BIELIK. USF ČR. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/243289-jaka-je-soucasna-pravni-uprava-financniho-poradenstvi-v-cr/>

Penzijní společnost České pojišťovny: Otázky a odpovědi k reformě. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/poradce/otazky-a-odpovedi-k-reforme.html>

Praha 1: Domovská stránka. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.praha1.cz/cps/ptejte-se-3872.html>

Poradci sobě: ČNB snížila maximální technickou úrokovou míru. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://poradci-sobe.cz/pojisteni/cnb-snizila-tum/>

Peníze: Členění podílových fondů. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/15926-cleneni-podilovych-fondu>

Peníze: Co je leasing. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/15668-co-je-leasing>

The European Federation of insurance intermediaries: About us. [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.bipar.eu/en/bipar/member-associations>

USF ČR: Základní hodnoty unie. In: [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.usfcr.cz/home-business/zakladni-hodnoty-unie/>

Právní předpisy:

Česká republika. O pojistné smlouvě. In: 2004. 2004, č. 37. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=37~2F2004&rpp=15#seznam>

Česká republika. O některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. In:2008. 2008, č. 253. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=253~2F2008&rpp=15#seznam>

Česká republika. O pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech poj. událostí.
In: 2004. č. 38. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=38~2F2004&rpp=15#seznam>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Filip Miňha

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: Prezenční studium

Název práce: Finanční poradenství

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 41

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 6

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 30

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Jana Slaboňová